

Sygn. akt III AUa 2716/13

## WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 8 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)
Sędziowie:	SSA Grażyna Szyburska-Walczak SSO del. Robert Kuczyński
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2014 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku D. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji D. R.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

z dnia 17 września 2013 r. sygn. akt VII U 402/13

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. stwierdził, że do D. R. w zakresie zabezpieczenia społecznego od dnia 1 października 2012 r. ma zastosowanie ustawodawstwo polskie.

Wyrokiem z dnia 17 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Świdnicy oddalił odwołanie wnioskodawcy od ww. decyzji i zasądził od niego na rzecz strony pozwanej kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Wnioskodawca od dnia 1 października 2010 r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą K., której przedmiotem są roboty budowlane. Z tego tytułu dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego opłacając regularnie składki.

W dniu 1 października 2012 r. pomiędzy wnioskodawcą a przedsiębiorstwem (...) s.r.o., 022 01 (...) została zawarta umowa o pracę. Zgodnie z ww. umową praca najemna miała być wykonywana przez wnioskodawcę na terenie Republiki Słowackiej, czas pracy wynosił 10 godzin miesięcznie, a wynagrodzenie ustalono na kwotę 40 euro miesięcznie, co potwierdzają dowody wypłaty wynagrodzenia za 10/2012 i 11/2012.

Pismem z 19 listopada 2012 r. wnioskodawca poinformował stronę pozwaną, że prowadzi działalność gospodarczą i od 1 października 2012 r. podjął pracę na Słowacji w firmie (...). W związku z powyższym wnioskodawca wniósł o ustalenie właściwego ustawodawstwa dla jego osoby. Dołączył umowę o pracę z dnia 1 października 2012 r.

Pismem z 12 grudnia 2012 r. strona pozwana wezwała wnioskodawcę o przedłożenie dodatkowych dokumentów m.in. schematu pracy, zawierającego czas pracy w Słowacji, dowodu podróży, potwierdzenia wpłaty wynagrodzenia. Po przedłożeniu żądanych dokumentów strona pozwana wydała zaskarżoną decyzję.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd ten wskazał, że kwestią sporną w niniejszej sprawie jest to, jakiemu ustawodawstwu podlega wnioskodawca w zakresie ubezpieczeń społecznych od dnia 1 października 2012 r. tj. od dnia zawarcia umowy o pracę z firmą (...) s.r.o. z siedzibą w Słowacji. Obowiązujące przepisy unijne zawierają zasady dotyczące ustawodawstwa właściwego dla osoby pracującej lub prowadzącej firmę w jednym lub wielu państwach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii. Zasadą jest, że osoby aktywne zawodowo na terenie tych państw mogą w tym samym czasie podlegać ubezpieczeniu społecznemu wyłącznie w jednym państwie /zasada jednego ustawodawstwa/. Przy czym podstawową zasadą dla ustalenia właściwego ustawodawstwa w dziedzinie ubezpieczeń jest zasada miejsca wykonywania pracy, co oznacza podleganie ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu oraz opłacanie składek do systemu ubezpieczeń w państwie, w którym wykonywana jest praca.

Sąd Okręgowy przytaczając przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w/s koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego /Dz.Urz. WE L 166/1 ze zm./ stwierdził, że w ich świetle warunkiem ustalenia dla wnioskodawcy ustawodawstwa słowackiego w zakresie ubezpieczeń społecznych od 1 października 2012 r. jest udowodnienie przez wnioskodawcę, że umowa o pracę najemną nie ma charakteru marginalnego. Sąd ten wskazał, że wnioskodawca przedłożył umowę o pracę zawartą z firmą (...) s.r.o. z siedzibą w Słowacji, z której wynika, że jego czas pracy wynosił 10 godzin miesięcznie, a wynagrodzenie ustalono na kwotę 40 euro miesięcznie. Z ustaleń strony pozwanej wynika, że procentowo czas pracy wyniósł – 1,38 %, natomiast wynagrodzenie – 6 % w stosunku do prowadzonej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej. Powyższe wskazuje zdaniem Sądu pierwszej instancji, że praca wykonywana na rzecz przedsiębiorstwa mającego siedzibę w Słowacji ma charakter pracy marginalnej. Nie sposób zgodzić się z wnioskodawcą, w ocenie tego Sądu, że zastosowane przez stronę pozwaną kryteria czasu i wynagrodzenia są pozbawione podstaw prawnych. Znaczna część pracy to istotna pod względem ilościowym część pracy zainteresowanej osoby, co jednak nie oznacza, że największa. ZUS bierze w tym względzie pod uwagę czas pracy i/lub wynagrodzenie oraz inne kryteria, o ile te dwa podstawowe nie będą dawać jednoznacznego wyniku. Tymczasem w rozpoznawanej sprawie oba podstawowe kryteria dały podstawy do oceny, które ustawodawstwo należy zastosować w przypadku wnioskodawcy. Dlatego też Sąd ten uznał decyzję organu rentowego z prawidłową.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył wnioskodawca i wnosząc o jego zmianę, zarzucił orzeczeniu:

1. naruszenie prawa materialnego art. 13 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1 ze zm.),

2. naruszenie prawa procesowego poprzez obrazę przepisów art. 16 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczą wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w/s koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 284 z 30.10.2009 r. ze zm.).

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja wnioskodawcy podlega oddaleniu jako całkowicie bezzasadna, a podniesione w niej zarzuty są oczywiście chybione.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew zarzutom skarżącego, brak jest podstaw do kwestionowania poprawności oraz trafności oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Sąd pierwszej instancji bowiem dokonał prawidłowych i wyczerpujących ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, jak też zastosował właściwe przepisy prawne, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd Okręgowy wykładni przepisów.

Słusznie Sąd pierwszej instancji wskazał, że spór w sprawie dotyczył rozstrzygnięcia, jakiemu ustawodawstwu podlega wnioskodawca w zakresie ubezpieczeń społecznych od dnia 1 października 2012 r. tj. od dnia zawarcia umowy o pracę z firmą (...) s.r.o. z siedzibą na Słowacji. D. R., powołując się na treść art. 13 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w/s koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ((Dz.U.UE L 166/1 z dnia 30 kwietnia 2004 r., ze zm.) twierdził bowiem, że od tego czasu powinien podlegać ustawodawstwu słowackiemu.

W myśl ww. przepisu osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Wynika z tego zatem, że jeżeli skarżący jest pracownikiem najemnym, normalnie zatrudnionym na terenie Słowacji, to nie podlega polskiemu ustawodawstwu z tytułu wykonywania działalności gospodarczej na terenie Polski.

Jednocześnie jednak, co dla sprawy ma istotne znaczenie, trzeba wskazać na regulację zawartą w art. 14 ust. 5b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, który to przepis został dodany przez art. 2 pkt 2 lit. b) rozporządzenia nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. (Dz.U.UE.L.2012.149.4) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 28 czerwca 2012 r. Stosownie do treści tego artykułu praca o charakterze marginalnym nie będzie brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego (nr 883/2004). Art. 16 rozporządzenia wykonawczego stosuje się we wszystkich przypadkach objętych niniejszym artykułem.

Problemem w rozpoznawanej sprawie okazało się ustalenie (ocena), jaki charakter miała faktycznie praca wykonywana przez wnioskodawcę w Republice Słowackiej na rzecz pracodawcy słowackiego i czy słusznie organ rentowy, a za nim Sąd pierwszej instancji, uznały przedmiotowe zatrudnienie apelującego za niemające znaczenia dla celów określenia ustawodawstwa właściwego w spornym okresie. Jakkolwiek w ww. regulacjach brak jest definicji pracy marginalnej, tak w ocenie Sądu Apelacyjnego trafnie przyjął Sąd Okręgowy, że jest to praca o skali tak ograniczonej, że z punktu widzenia osiąganego przychodu czy też zaangażowania, jest ona nieistotna dla uzyskiwania środków utrzymania, spraw zawodowych czy rodzinnych.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że D. R. świadczył pracę jako promotor usług i produktów świadczonych przez pracodawcę na Słowacji zaledwie 10 godzin w miesiącu, tj. 15 października 2012 r. od 8.00 do 18.00 oraz 5 listopada 2012 r. również w godzinach 8.00 – 18.00, za wynagrodzeniem wynoszącym ok. 40 euro miesięcznie. Jednocześnie centrum życiowe wnioskodawcy znajduje się w Polsce, gdzie prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą z zakresu usług budowlanych. Porównanie stosunku czasu pracy oraz uzyskiwanych dochodów za granicą i w kraju doprowadziło Sąd do właściwej oceny, że zatrudnienie wnioskodawcy wykonywane w oparciu o umowę o pracę z dnia 1 października 2012 r. na rzecz przedsiębiorstwa (...) s.r.o., 022 01 (...) miało charakter marginalny w rozumieniu art. 14 ust. 5b Rozporządzenia nr 987/2009. To natomiast uzasadniało ustalenie od ww. daty ustawodawstwa polskiego w zakresie zabezpieczenia społecznego D. R.. Wprawdzie wnioskodawca kwestionował obliczenia procentowe organu rentowego dotyczące stosunku czasu pracy wykonywanej na terenie Słowacji oraz działalności prowadzonej przez niego w Polsce, a także kwestie związane z błędnym wyliczeniem dochodów z tych tytułów, ale wartości wskazywane przez apelującego, nie mają zdaniem Sądu Apelacyjnego wpływu na ostatecznie właściwą ocenę Sądu Okręgowego, że zatrudnienie D. R. na Słowacji miało w okolicznościach sprawy niewielkie znaczenie ekonomiczne i czasowe.

Z tych motywów apelacja wnioskodawcy jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach wydano na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.\

R.S.